

Haminan kaupungin osallisuussuunnitelma 2021-2022

HAMINA
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

Osallisuus

Haminan kaupunki haluaa määrätietoisesti vahvistaa haminalaisten kokemuksia osallisuudesta. Osallisuuden kokemus lisää kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Kuntalaisten osallisuuden turvaaminen ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen sisältyvät myös kuntalakiin. Kunnan asukkaille ja palveluiden käyttäjille tulee varata mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Osallisuus on tunne, joka yksilölle muodostuu mm. yhdessä tekemisestä ja kuulumisesta johonkin. Osallisuus on sitä, että kokee olevansa osa ympäröivää yhteiskuntaa ja yhteisöä. Osallisuus lisää halua sitoutua ja vaikuttaa asioihin. Osallisuutta voidaan edistää erilaisin menetelmin. Tavoitteenä on saavuttaa näkemyksiä monipuolisesti ja mahdollistaa jokaiselle erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa kunnan asioihin ja palveluihin. Jotta osallisuuden edistämisessä onnistutaan, palveluiden edustajilta ja päättäjiltä vaaditaan kasvavissa määrin kuntalaisilta saadun tiedon hyödyntämistä sekä vuoropuhelua ja yhteistoimijuutta kuntalaisten kanssa.

Osallisuussuunnitelman tavoitteet ja toiminnan arviointi

Osallisuussuunnitelmaan on koottu 17 keskeistä toimenpidettä vuosille 2021-2022, joilla käynnistetään kuntalaisosallisuutta edistävä toiminta.

Osallisuussuunnitelma käynnistää systemaattisen, osallisuutta edistävän toimintamallin. Tavoitteena on koko kuntaorganisaation toimiminen osallisuussuunnitelman mukaisesti ja kuntalaisosallisuutta edistäen. Toimintamalli on määrä saada osaksi kaikkea kunnan toimintaa. Osallisuus on huomioitu kunnan organisaatorakenteissa ja toimenpiteissä.

Osallisuussuunnitelma 2021-2022 on sisällytetty Haminan laajaan hyvinvointikertomukseen 2021-2025.

Osallisuussuunnitelman toimenpiteitä ja niiden etenemistä arvioidaan sovittujen käytäntöjen mukaisesti monitoimijaisesti hyvinvointityöryhmässä ja raportoidaan hyvinvointivaliokunnalle ja valtuustolle hyvinvointikertomuksen raportoinnin yhteydessä vuosittain.

Osallisuussuunnitelman valmistelusta

Osallisuussuunnitelman on laatinut poikkihallinnollinen osallisuusavaintiimi, johon on kuulunut n. 25 eri palvelualaa edustavaa asiantuntijaa.

Työryhmä työskenteli kevättalvesta 2020 kevääseen 2021 tehtävänänsä systemaattinen osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Työryhmän keskeisiä tehtäviä oli hallinnon roolin selkeyttäminen osallisuustyössä, kuntalaisten tietoisuuden edistäminen osallisuuden mahdollisuuksista sekä Haminan osallisuussuunnitelman valmistelu.

Ryhmän jäsenet ovat osallistaneet valmisteluprosessiin omat työyhteisönsä. Valmistelussa on käytetty osallistavaa työtettä.

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>1. Palvelumuotoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palveluja, toimitiloja tai toimintaympäristöä muutettaessa/kehittäessä otetaan asiakkaat aina mukaan työskentelyyn. Lisäksi huomioidaan eri toimialat. - Toimialojen omat osallistamissuunnitelmat - Kokeilut tutuksi –kanava 	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p> <p>esimiehet</p>	<p>heti</p> <p>vuoden 2021 loppuun mennessä</p>
<p>2. Eri toimialojen osallistaminen organisaation sisäisesti, yhteiskehittäminen</p> <p>Yhteinen toteuttaminen ja yhteiskehittäminen, yhdyspintojen tunnistaminen, kenen kanssa toimittava milloinkin, mihin asiat vaikuttavat, ketä tarvitsee yhteistyöhön jne. vrt. yhteishankkeet</p>	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p>	<p>heti</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>3. Osallistuva budjetointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Esim:Kylälle/sovituille kaupunkialueille osoitetaan rahasumma (esim. 20 000 e) ja asukkaat ideoivat kehittämiskohteet, joista äänestetään parhaat. Asukkaista osallistetaan kehittämisideoiden toteutukseen. 	<p>johto/palvelualueet</p> <p>(osallistavan budjetoinnin kohde sovitaan erikseen)</p>	<p>vuonna 2022</p>
<p>4. Avustukset ja kannustimet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pop up -avustukset <p>Tavoitteena omaehtoisen hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toiminnan edistäminen</p>	<p>hyvinvoinnin edistäminen markkinoinnista yhteinen vastuu</p>	<p>jatkuvasti haussa</p>
<p>5. Jalkautuva asukastyö /hallinnon jalkautuminen</p> <p>Yleisötilaisuudet, ”tavataan torilla”, avoimet ovet (info- sekä keskustelutilaisuudet)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudet tavat toteuttaa, vapaamuotoisuus 	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p>	<p>aktiivisessa toiminnassa syksyllä 2022</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>6. Osallisuutta edistävät työyhteisösopimukset</p> <p>Tarkoitus on varmistaa, että osallisuus on pysyvä toimintamalli johon kaikki sitoutuvat.</p> <p>Jokainen työntekijä on kaupungin käyntikortti (sisäinen vetovoima)</p>	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet</p>	<p>kevät 2022</p>
<p>7. Valtuustot ja neuvostot</p> <p>Osallistetaan vahvemmin ennakoivaan suunnitteluun, tavoitteena saada asiakkaan ääni kuuluviin entistä paremmin</p>	<p>tulosalueet, joilla valmistelussa asioita</p>	<p>syksy 2021</p>
<p>8. Erilaiset parlamentit /vaikuttajafoorumit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lastenparlamentti • Senioreiden vaikuttamisfoorumi • Ikäihmisten liikuntaraati • Nuorten kouluruokaraati • osallisuutta ja kumppanuustoimintaa edistävät sähköiset kanavat esim. facebook 	<p>eri tulosalueet</p>	<p>kevät 2022</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>9. Avoin valmistelu</p> <p>Sähköinen asukasraati mm. ihmisiin kohdistuvan (IVA) vaikutusten arvioinnin käyttöönottoon.</p> <p>Digitaaliset vuorovaikutteiset alustat (huom. pitäisi ottaa sisäisetkin kanavat rohkeammin käyttöön) - Asukasfoorumin valmistelu</p>	<p>strateginen johtaminen/ tietohallinto</p>	<p>vuosi 2022-</p> <p>valmistelu käynnistyy 2021 ja kokeilu tammi/helmikuu 2022</p>
<p>10. Kuulemistilaisuudet</p> <p>Kylissä pidetään säännöllisiä kuulemistilaisuuksia</p>	<p>päälliköt</p>	<p>aloitetaan toimintamalli syksyllä 2021 (rajoitusten mukaan)</p>
<p>11. Talkoot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Roskien keräys kilpailu - Tavoitteena yhteisvastuullisuus kaupungin siisteydestä - vrt. valtuustoaloite 	<p>viherpalvelut</p>	<p>kevät 2021 ja jatkossa toistuvasti keväisin</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>12. Haminan mallin käyttöönotto</p> <p>Varmistetaan, että kaikki pääsevät harrastamaan riippumatta asuinpaikasta ja varallisuudesta. Mallia kehitetään myös ikäihmisten käyttöön.</p>	<p>Kasvatus- ja koulutuspalvelut + hyvinvoinnin edistäminen</p>	<p>Syksy 2021-2022</p>
<p>13. Vapaaehtoistyö</p> <p>Käytössä on organisoitunut toimintamalli, jossa työ ja vapaaehtoisuus kohtaavat.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistäminen / hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>valmistelu käynnistyy 2021, systemaattinen toimintamalli kevät 2022</p>
<p>14. Verkkokyselyt</p> <p>Toimialueet osallistavat kuntalaisia toiminnan kehittämiseen hyödyntämällä nopeita some ym. kanavia. HaminApp-mobiilisovelluksen käytön laajentaminen ja hyödyntäminen.</p>	<p>Kaikki tulosalueet</p>	<p>verkkokyselyt 2021. HaminApin käytön laajentaminen 2022</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>15. Omaehtoisen toiminnan luvat ja pelisäännöt</p> <p>Käytössä toimintamalli omaehtoisten tilaisuuksien järjestämiseen (tilat, rahallinen tuki, neuvonta)</p>	muutosjohtajat, osallisuusjohtaja	vuonna 2022
<p>16. Tilojen yhteiskäyttö</p> <p>Edistetään kaupungin omistamien tilojen yhteiskäyttöä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuetaan osallisuutta mahdollistamalla toimitiloja tehokkaampaan käyttöön - helppokäyttöinen varauspalvelu, josta olisi tilattavissa kaikki kaupungissa käytettävissä olevat tilat 	tilapalvelut ja hyvinvoinnin edistäminen	kevät 2022
<p>17. Osallisuus- ja hyvinvointikysely</p> <p>Järjestelmällinen tiedonsaaminen kuntalaisten kokemasta hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, osallisuudesta ja elämän merkityksellisyydestä.</p>	hyvinvoinnin edistäminen / hyvinvointikoordinaattori	Toteutettu loppuvuodesta 2020, seuraava kysely syksyllä 2022